

Espoon kaupungin kulttuurilautakunnan myöntämien avustusten periaatteet 1.12.2021 alkaen

Kulttuurilautakunta 23.11.2021

Hakemusten arviointi ja päätöksenteko

Kulttuuriavustuksilla tuetaan ammatillinen taide- ja kulttuuripalveluita, taiteen perusopetusta, ammattitaiteilijoiden työskentelyä sekä kaupunginosatoimintaa ja kotiseututyötä. Avustustoiminnan tehtävänä on edistää kulttuuripalveluiden yhdenvertaista saavutettavuutta ja lisätä toimijoiden välistä yhteistyötä.

Avustuksia myönnetään pääsääntöisesti espoolaisille toimijoille sekä Espoossa tapahtuvalle toiminnalle, johon asukkaat voivat monipuolisesti osallistua. Kulttuuripalveluiden tarjonnassa huomioidaan Espoon väestörakenteen kehitys.

Tässä esitetyt periaatteet perustuvat lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) huomioiden erityisesti lain pykälät 3 § *Kunnan tehtävät* ja 7 § *Yhteistyö* sekä lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) ja sitä täydentävään asetukseen (813/1998) ja Opetushallituksen vahvistamiin taiteen perusopetuksen yleisen ja laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin (20.09.2017).

Kulttuuriavustusten myöntämisessä noudatetaan Espoon kaupungin strategisia linjauksia. Kaupungin yhteiset tavoitteet on kirjattu Espoo-tarinaa, jota KulttuuriEspoo-ohjelma täydentää. Kaupunki kannustaa yhteistyökumppaneitaan avoimuuteen ja vastustaa syrjiviä käytäntöjä.

Avustusta voi saada samaan tarkoitukseen ainoastaan yhdeltä kaupungin yksiköltä. Avustuksia ei myönnetä kaupungin omille yksiköille eikä kuntayhtymän alaisuudessa tapahtuvalle toiminnalle.

Avustuspäätökset ovat aina harkinnanvaraisia. Avustuksia myönnettäessä huomioidaan arviointiperusteiden lisäksi hakijan tarve avustukseen, hakijan toiminnan laajuus sekä Espoon kaupungin käytettävissä olevat määrärahat suhteessa hakijoiden määrään. Hakijan tulee pyrkiä omarahoitusosuuteen, joka on kohtuullisessa suhteessa haettavaan avustukseen. Avustuksen myöntäminen vääristää enintään vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Päätökset avustuksista ja avustusperiaatteista tekee kulttuurilautakunta sekä taiteen perusopetuksen ruotsinkielisten oppilaitosten osalta Svenska rum -lautakunta. Kulttuurilautakunta delegoi kulttuurijohtajalle projektiavustusten ja taideapurahojen päätösvallan niiden hakemusten osalta, joille avustusta ei myönnetä tai myöntösumma on korkeintaan 3000 euroa.

Avustettavaa toimintaa koskevassa viestinnässä tulee mainita, että Espoon kaupunki on tukenut avustuksen saajaa.

Hakemuksista arvioidaan seuraavia tekijöitä kunkin avustusmuodon ja hakijatahon lähtökohdat huomioiden.

Arviointiperusteet

Taiteellinen laatu

- toiminnan taiteellinen idea ja tavoitteet
- miten selkeästi taiteellinen idea ja tavoitteet kuvataan hakemuksessa
- kuinka taiteellinen idea ja tavoitteet näkyvät suunnitellussa toiminnassa
- toiminnan ammattimaisuus, kiinnostavuus ja vaikuttavuus omassa taidekentässään
- hankkeen uutta luova ja kulttuuritarjontaa kehittävä sisältö.

Toiminnallinen laatu ja toteutus

- toimintatapojen ammattimaisuus
- toiminnan elinkeinovaikutukset ja kumppanuuksien laatu
- hakijan taloudellinen tilanne ja toiminnallinen kehitys
- miten toteuttamiskelpoista ja realistista hakemuksessa esitetty toiminta on
- kuinka tarpeellinen avustus on toiminnan toteutumisen kannalta
- miten yhtenäisen kokonaisuuden hakemus luo hankkeesta
- kuinka toimintaan on varattu resursseja tai miten niitä täydennetään
- millaisia ovat hankkeen taloudelliset riskit.

Monimuotoisuus ja tasa-arvo

- miten toiminta lisää kaupungin kulttuuripalveluiden monipuolisuutta
- miten toiminta täydentää jo olemassa olevaa taide- ja kulttuuritarjontaa tai tuo esiin sisältöjä, joita muuten ei kaupungissa toteudu
- miten toiminta vahvistaa monimuotoista ja kaikille avointa Espoota
- miten toiminta edistää tasa-arvoista Espoota.

Saavutettavuus ja saatavuus

- miten toiminta tehdään yleisön ja osallistujien näkökulmasta sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti saavutettavaksi
- miten toiminta laajentaa taiteen ja kulttuurin osallistujapohjaa sekä rohkaisee laajempaan keskusteluun taiteesta
- miten kohderyhmät on määritelty sekä millaisilla toimenpiteillä erilaiset osallistujat tavoitetaan
- miten toiminta sijoittuu alueellisesti.

Osallisuus ja osallistuminen

- miten toiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä kaupungissa
- kuinka toiminta lisää asukkaiden, järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan mahdollisuuksia osallistua toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin
- kuinka toiminta rohkaisee osallistumaan taiteen kokemiseen ja tekemiseen
- miten toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan heikommassa asemassa olevien asukkaiden näkemykset ja osallisuus.

Yhteistyö ja kumppanuudet

- miten toiminnassa hyödynnetään yhteistyötä ja verkostomaisia toimintatapoja
- onko hakijalla toiminnallisia ja viestinnällisiä yhteistyökumppaneita
- kuinka toiminnassa huomioidaan taide- ja kulttuurialan muut toimijat sekä paikalliset asukasyhteisöt ja järjestöt
- pyrkiikö hanke hyödyntämään monialaista osaamista
- kuinka yhteistyö kehittää ja syventää toimintaa (työekonomia, tavoitteiden saavuttaminen yhdessä).

Arviointiperusteiden painotus eri avustusmuodoissa

Ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen toiminnassa tai hankkeissa arvioidaan kaikkia edellä mainittuja perusteita. Arvioinnin lähtökohtana on taiteellinen ja toiminnallinen laatu.

Taiteen perusopetuksen arviointiperusteena toimii erityisesti toiminnallinen laatu sekä taideopetuksen laatu ja pedagoginen kehittäminen. Lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon toiminnan monimuotoisuus ja tasa-arvo, saavutettavuus ja saatavuus, osallisuus ja osallistuminen sekä yhteistyö ja kumppanuudet.

Kotiseutuyhdistysten ja kulttuuriyhdistysten arviointiperusteita ovat etenkin osallisuus ja osallistuminen, saavutettavuus ja saatavuus sekä yhteistyö ja kumppanuudet. Arviointiin vaikuttaa hakemuksessa esitetyn toimintasuunnitelman laatu ja talousarvion realistisuus.

Ammattitaiteilijoille tarkoitettujen taideapurahojen arviointiperusteita ovat hakijan esittämän työsuunnitelman taiteellinen laatu ja ajankohtaisuus sekä hakijan ammatillinen ansioituminen. Taideapurahan käsittää kaikki taiteenalat. Eri taiteenalojen väliseen tasapuolisuuteen pyritään kiinnittämään arvioinnissa huomiota ja päätökset ovat harkinnanvaraisia.

Avustusmuodot

Vuosiavustukset

Vuosiavustus on saajalleen yleiskatteinen avustus, joka tulee käyttää avustuksen saajan hakemuksessaan esittämän tarkoituksen ja toimintasuunnitelman mukaisesti.

Vuosiavustusten taso pyritään pitämään vakaana kaupungin vuosittaisen talousarvion sen mahdollistaessa etenkin niiden ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen ja taiteen perusopetuksen oppilaitosten osalta, joiden rahoituksesta osa koostuu säännöllisestä valtionosuudesta.

Avustusta ei voida myöntää, jos yhteisön taloudellinen tila on niin heikko, että toiminnalle ei ole edellytyksiä.

Kulttuurilautakunnan vuosiavustuksiin voi sisältyä toiminta-avustuksen lisäksi tilankäyttöoikeus tai vuokraosuus. Taiteen perusopetuksen osalta koulutilojen tilankäyttöä ohjaa Espoon kaupungin kulloinkin voimassa oleva koulutilojen käyttöä koskeva ohje.

Kaupunki velvoittaa vuosiavustusta saavia yhteisöjä ilmoittamaan kulttuurin tulosityksikölle oikea-aikaisesti keskeiset muutokset, jotka koskevat kulttuurilautakunnan myöntämän vuosiavustuksen käyttöä. Tämä koskee esimerkiksi vuosiavustuksen vuokraosuuksia, tilankäyttöoikeuksia ja niihin liittyviä sopimuksia. Kertaluonteisesti myönnetyn muun avustusosuuden käytöstä tulee raportoida viimeistään seuraavan vuosiavustushakemuksen yhteydessä.

Vuosiavustusta saavien yhteisöjen täytyy pyrkiä toiminnassaan ekologiseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen kestävyteen Espoon kaupungin linjauksia seuraten.

Taide ja kulttuuri lisäävät espoolaisten hyvinvointia ja osallisuutta. Vuosiavustusta saavien yhteisöjen sekä taiteen perusopetuksen oppilaitosten toiminnan tulee edistää kulttuurihyvinvointia. Kulttuurin tulosityksikkö neuvottelee yhteisöjen kanssa vuosittain kulttuurihyvinvointiin liittyvästä yhteistyöstä. Tämä yhteistyö on vapaaehtoista eikä siitä makseta erillistä korvausta toimijoille.

Tulevaisuuden kestävässä kaupunkikehityksessä kumppanuudet takaavat osaltaan laadukkaat, monimuotoiset ja joustavat palvelut. Strategiseen kumppanuuteen vuosiavustusta saavien toimijoiden kanssa kuuluu vakiintunut, säännöllinen vuoropuhelu, toiminnan systemaattinen seuranta ja palveluiden yhteiskehittäminen.

Ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen sekä taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa pidetään vuosittain strategiset yhteistyöneuvottelut, joissa tarkistetaan ja asetetaan tavoitteita Espoo-tarinaa, KulttuuriEspoo-ohjelmaan, toimintaympäristön muutoksiin sekä tässä asiakirjassa esitettyihin kulttuurilautakunnan avustusten periaatteisiin perustuen.

Vuosiavustusmuodot

1. Vuosiavustukset ammatillisille taide- ja kulttuuriyhteisöille

Kulttuurilautakunta myöntää vuosiavustuksia Espoossa toimiville rekisteröityneille, ammatillisille taide- ja kulttuurialaa edustaville museoille, esittävän taiteen yhteisöille, festivaaleille ja muille vastaaville yhteisöille, jotka tarjoavat kulttuuripalveluita espoolaisille ja laajemmin sekä kehittävät oman erityisalansa toimintaa kansallisesti ja kansainvälisesti.

2. Vuosiavustukset taiteen perusopetuksen oppilaitoksille

Kulttuurilautakunnan ja Svenska rum -lautakunnan myöntämällä vuosiavustuksilla luodaan edellytyksiä taiteen perusopetustarjonnalle Espoossa.

1. Säännölliset vuosiavustukset lakisääteisen valtionosuuden piirissä oleville taiteen perusopetuksen oppilaitoksille.
2. Vuosiavustukset muille taiteen perusopetuksen oppilaitoksille.

Arviointiperusteisiin sisältyvän saavutettavuuspainotuksen mukaisesti oppilaitoksen tulee tarjota oppilaspaikkoihinsa nähden kohtuullinen määrä vapaaoppilaspaikkoja. Oppilaitoksen on myös tarjottava maksuttomia tai kohtuuhintaisia kokeilumahdollisuuksia taideharrastuksista kiinnostuneille oppilaille. Vapaaoppilaspaikoista sekä kokeilumahdollisuuksista tulee viestiä aktiivisesti.

3. Vuosiavustukset kotiseutuyhdistyksille ja kulttuuriyhdistyksille

Kulttuurilautakunta myöntää vuosiavustuksia Espoossa toimiville rekisteröityneille kotiseutu- ja kaupunginosayhdistyksille ja kulttuuriyhdistyksille. Yleisluonteinen vuosiavustus mahdollistaa edellä mainittujen järjestöjen sekä kotiseutu- ja kulttuuriperintötyön Espoon eri alueilla.

Vuosiavustusten hakuajat

Ammatillisten taide- ja kulttuuriyhdistysten sekä taiteen perusopetuksen vuosiavustusta kalenterivuotta seuraavalle vuodelle haetaan vuosittain 15.5. mennessä.

Kulttuuriyhdistysten ja kotiseutuyhdistysten vuosiavustusta kalenterivuotta seuraavalle vuodelle haetaan vuosittain 30.9. mennessä.

Hakuajat päättyvät edellä mainittuina määräpäivinä klo 15.45. Mikäli haun viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai tai pyhä, haku aika päättyy sitä seuraavana arkipäivänä.

Vuosiavustusten selvitys

Vuosiavustuksen käytöstä annetaan selvitys viimeistään haettaessa uutta avustusta. Selvityksen puuttuminen estää uuden avustuksen saamisen.

Selvitys avustuksen käytöstä annetaan erillisellä selvityslomakkeella, joka liitetään uuden avustushakemuksen liitteeksi.

Vuosiavustuksen käytöstä on annettava selvitys siinäkin tapauksessa, että uutta avustusta ei haeta. Tällöin selvitykseen liitetään avustusvuotta koskeva toimintakertomus, tilinpäätös allekirjoituksineen sekä tilin- tai toiminnantarkastuskertomus.

Ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen sekä taiteen perusopetuksen oppilaitosten selvityksen tulee olla toimitettu vuosittain 15.5. mennessä.

Kulttuuriyhdistysten ja kotiseutuyhdistysten selvitysten tulee olla toimitettu vuosittain 30.9. mennessä.

Projektiavustukset

Projektiavustus on käytettävä hakemuksessa esitetyn suunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Avustusta voi käyttää avustuksen myöntövuonna sekä sitä seuraavana vuonna.

Projektiavustus voidaan myöntää tapahtuman toteuttamiseen myös takautuvasti, mikäli hakemus on toimitettu ennen tapahtuma-ajankohtaa.

Projektiavustuksilla pyritään tukemaan hankkeita, jotka uudistavat ja kehittävät espoolaista taide- ja kulttuuri toimintaa. Samalle hakijalle, samantyyppisenä toistuvaan toimintaan ei pääsääntöisesti myönnetä avustusta.

Projektiavustusta ei myönnetä peruskoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen, peruskoululaisten iltapäivätoimintaan tai vanhempainyhdistysten järjestämiin tapahtumiin.

Avustuksella ei tueta yhteisöjen pikkujoulujuhlia, vuosijuhlia tai puoluepoliittisia ja uskonnollisia tilaisuuksia.

Projektiavustusta ei pääsääntöisesti myönnetä tilavuokriin.

Projektiavustusta ei pääsääntöisesti myönnetä omakustanteiden tuotantoon ja julkaisuun tai laitehankintoihin.

Projektiavustusmuodot

1. Lähikulttuuriavustukset yksityishenkilöille, työryhmille ja rekisteröityneille yhteisöille

- taide- ja kulttuurisisältöisten tapahtumien ja projektien toteuttamiseen, erityisesti asukkaita osallistavaan, maksuttomaan toimintaan Espoon eri alueilla.

2. Kehittämisasiavustukset espoolaisille rekisteröityneille ammatillisille taide- ja kulttuuriyhteisöille ja luovien alojen rekisteröityneille toimijoille

- uusien toimintamallien kehittämiseen taide- ja kulttuuriorganisaation sisällä tai alan toimijoiden yhteistyönä
- taide- ja kulttuurisisältöisten palveluiden ja tuotteiden kehittämiseen sekä välittäjätoimintaan
- voidaan käyttää myös hankerahoituksena monivuotisia EU-tukia haettaessa.

3. Kulttuurihyvinvoinnin avustukset yksityishenkilöille, työryhmille ja rekisteröityneille yhteisöille

- osallistujien hyvinvointia taiteen ja kulttuurin menetelmillä edistäviin yhteisöllisiin projekteihin, etusijalla ovat ammattitaiteilijoita työllistävät hankkeet
- muihin kategoriaan soveltuviin hankkeisiin.
- Hankkeiden tulee toteutua Espoossa. On eduksi, jos hakijan tavoitteena on pysyvän toimintamallin juurruttaminen Espooseen avustuksella tuetun käynnistysvaiheen jälkeen.

Projektiavustusten hakuajat

Projektiavustukset ovat haettavissa helmikuun alusta elokuun loppuun. Haku päättyy 31.8. klo 15.45. Mikäli haun viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai tai pyhä, hakuaika päättyy sitä seuraavana arkipäivänä.

Projektiavustuksista päätetään useita kertoja hakukauden aikana.

Projektiavustuksen selvitys

Projektiavustus raportoidaan selvityslomakkeella. Selvityslomake tulee täyttää kolmen kuukauden kuluessa projektin päättymisestä. Projektiavustuksen selvityksen määräaika lasketaan hakemuksessa ilmoitetusta hankkeen päättymisajasta.

Jos hakijalle aiemmin myönnetyn projektiavustuksen käyttö on selvittämättä ja hanke on jo päättynyt, voi selvityksen puuttuminen estää uuden avustuksen saamisen.

Taideapurahat espoolaisille ammattitaiteilijoille

Ammattitaiteilijat voivat hakea taideapurahoja lyhyelle, korkeintaan kolmen kuukauden, työskentelyjaksolle. Haettavissa on vuosittain myös yksi vuoden kestoisen työskentelyapuraha. Nämä apurahat ovat haettavissa taiteenalasta riippumatta. Taideapurahan saajan kotipaikan ja verotuskunnan tulee olla Espoo.

Päätöksen lyhytkestoisen taideapurahan jaksosta tekee kulttuurilautakunta tai korkeintaan 3000 euron myönnoissä viranhaltija asiantuntijoiden valmistelun perusteella. Päätös perustuu työsuunnitelman laatuun ja laajuuteen, hakijan ammatilliseen ansioitumiseen sekä kulttuurilautakunnan käytettävissä oleviin määrärahoihin.

Apurahan suuruus tarkistetaan vuosittain vastaamaan Taiteen edistämiskeskuksen myöntämien taiteilija-apurahojen tasoa.

Taideapurahojen avustusmuodot

1. Taideapurahat lyhyelle työskentelyjaksolle
2. Ammattitaiteilijan 1-vuotinen työskentelyapuraha

Taideapurahojen myöntämisen ehdot

Taideapurahoja ei pääsääntöisesti myönnetä samalle taiteilijalle kahtena perättäisenä vuotena.

Ammattitaiteilijan työskentelyapuraha maksetaan kuukausittain, ja se sisältää Maatalousyrittäjien eläkelain mukaisen eläke- ja tapaturmavakuutusosuuden.

Työskentelyapurahan saajan on luovuttava päätoimisesta palkatusta työstä apurahakauden ajaksi. Lisäksi apurahan saajan on otettava itselleen eläke- ja tapaturmavakuutus. Vakuutusta on haettava kolmen kuukauden kuluessa apurahakauden alkamisesta. Hakemus jätetään Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen MELAan.

Työskentelyapurahaan kuuluu mahdollisuuksien mukaan taiteellisen tuotoksen saaminen esille Espoossa tai vaihtoehtoisesti työn saattaminen muulla tavoin osaksi Espoon kulttuuritarjontaa.

Taideapurahojen hakujat

Lyhytkestoiset taideapurahat ovat jatkuvasti haettavissa helmikuun alusta elokuun loppuun. Haku päättyy 31.8. klo 15.45. Mikäli haun viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai tai pyhä, haku aika päättyy sitä seuraavana arkipäivänä.

Taideapurahoista päätetään useita kertoja hakukauden aikana.

Vuoden kestoista työskentelyapurahaa kalenterivuotta seuraavalle vuodelle haetaan vuosittain 30.9. klo 15.45 mennessä. Mikäli haun viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai tai pyhä, haku aika päättyy sitä seuraavana arkipäivänä.

Taideapurahojen selvitys

Taideapurahan (lyhytkestoinen) saajan on tehtävä vapaamuotoinen kirjallinen selvitys hakemuksessa esitetyn työsuunnitelman mukaisesta taiteellisesta toiminnasta työskentelyjaksolla. Selvitys on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa työskentelyjakson päättymisestä. Työskentelyjaksolla tarkoitetaan sitä aikaa, jolloin hakija työskentelee myönnetyllä apurahalla. Taideapurahaselvityksen määräaika lasketaan hakemuksessa ilmoitetusta hankkeen päättymisajasta.

Työskentelyapurahan (1-vuotinen) saajan on tehtävä vapaamuotoinen kirjallinen selvitys hakemuksessa esitetyn työsuunnitelman mukaisesta taiteellisesta toiminnasta apurahakaudella. Työskentelyjaksolla tarkoitetaan sitä aikaa, jolloin hakija työskentelee myönnetyllä apurahalla. Selvitys tehdään apurahakauden päättyttyä.

Kulttuuriavustuksien hakeminen

Kulttuuriavustuksia haetaan ajantasaisella hakulomakkeella, joko sähköisen hakupalvelun kautta tai Espoon kaupungin kulttuuriavustusten verkkosivuilta löytyvän pdf-lomakkeen avulla. Sähköisen

hakupalvelun käyttö on ensisijaista niiden avustusmuotojen osalta, joissa palvelu on käytössä. Pdf-lomake pakollisine liitteineen tulee lähettää Espoon kaupungin kirjaamoon, jotta se on virallisesti vastaanotettu.

Hakijan tulee toimittaa hakemus vaadittuine liitteineen asetetussa määräajassa. Myöhästyneitä tai puutteellisia hakemuksia ei oteta käsittelyyn. Kaupunki voi myös pyytää täydentämään hakemusta sen jättämisen jälkeen.

Tarkemmat ohjeet kulttuuriavustuksista, niiden hakemisesta ja selvityksen toimittamisesta on koottu Espoon kaupungin verkkosivuille (espoo.fi). Hakijan vastuulla on tutustua ajantasaisiin ohjeisiin ja näihin avustusperiaatteisiin verkkosivuilla. Lisätietoja annetaan kulttuurin tulosityksiköstä puhelimitse, sähköpostitse sekä hakijoille suunnatuissa neuvontatapahtumissa. Yhteystiedot löytyvät kaupungin verkkosivuilta.

Nämä ohjeet koskevat myös Svenska rum -lautakunnan myöntämän ruotsinkielisen taiteen perusopetuksen avustuksen hakemista.

Kulttuuriavustuksen takaisinperintä

Myönnetty avustus voidaan periä takaisin, jos

- avustuksen saaja ei toimita selvitystä avustuksen käytöstä määräaikaan mennessä
- avustus on käytetty olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty
- avustuksen saaja on saanut tai on saamassa samaan toimintaan avustusta kunnan toiselta toimielimeltä
- hakemuksessa tai selvityksessä on annettu virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja.